

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยโดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 341 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2547 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ใช้สูตรของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน ใช้การสุ่มโดยวิธีการจัดชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของ ผู้บริหารและความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือจาก นิยามศัพท์เฉพาะ
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยยึดแนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของเบส 5 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และการปลูกฝังค่านิยม 2) การสร้างบารมี 3) การกระตุ้นปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล 5) การสร้างแรงบันดาลใจ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 37 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อคิดเห็น	ระดับที่ผู้บริหารแสดงพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
0. ท่านพึงพอใจต่อโอกาสที่ได้รับบริการ หรือให้ความช่วยเหลือกับคนอื่น ๆ						

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยยึดทฤษฎีของ เมาว์เคย์ สเตเรียร์ และ พอร์เคอร์ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 16 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร	ระดับที่ผู้บริหารแสดงพฤติกรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
0. ท่านคิดว่าเป้าหมาย และค่านิยมต่อองค์กร เป็นสิ่งที่ถูกต้องและทันสมัย						

การตรวจสอบเครื่องมือ

- นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ จบปริญญาโททางการบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 3 ปี
- คัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปโดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารได้ข้อคำถาม 37 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ได้ข้อคำถาม 16 ข้อพร้อมปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) กลับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ในการวิจัย จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25% โดยใช้ t-test แบบ Independent และคัดเลือกข้อคำถามที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้เป็นแบบสอบถามโดยตอนที่ 2 ได้ข้อคำถามที่จำแนกได้ 37 ข้อ และตอนที่ 3 ได้ข้อคำถามที่จำแนกได้ จำนวน 16 ข้อ
- หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อนั้นๆ กับข้อที่เหลือ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 ได้ข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 37 ข้อ และตอนที่ 3 ได้ข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 16 ข้อ

5. คัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์และมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ในการวิจัยจำนวน 40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามและติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียน โดยประสานกับครูอาจารย์ในโรงเรียน

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์วิเคราะห์ข้อมูลได้ 341 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2. ตรวจสอบให้คะแนนพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ ข้อความที่มีความหมายในทางบวกให้คะแนนดังนี้ คือ เห็นด้วยมากที่สุดให้ 5 คะแนน เห็นด้วยมากให้ 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลางให้ 3 คะแนน เห็นด้วยน้อยให้ 2 คะแนน เห็นด้วยน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

3. ตรวจสอบให้คะแนนความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุดให้

5 คะแนน เห็นด้วยมากที่สุดให้ 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลางให้ 3 คะแนน เห็นด้วยน้อยให้ 2 คะแนน เห็นด้วยน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

4. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษา ความเชื่อมั่นผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล ความหมายดังนี้ คือ

4.1 เกณฑ์การแปลความหมายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้ (ประคอง วรรณสุด 2538 : 117)

คะแนนเฉลี่ย	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนนี้จะมีคำตอบให้เลือกตอบในลักษณะประมาณ ค่าเป็น 5 ระดับ ตามแนว Likert Scale คือเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ในการเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากที่สุดกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลางกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 3 คะแนน

เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุดกับข้อความที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ให้ 1 คะแนน

4.2 เกณฑ์การแปลผลความหมายความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมายคะแนนเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรดังนี้ (ประกอง กรรณสูต 2538 : 117)

คะแนนเฉลี่ย	ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนนี้จะมีคำตอบให้เลือกในลักษณะประมาณค่าเป็น 5 ระดับ ตามแนวของ Likert Scale เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ในการเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	หมายถึง	ท่าน เห็นด้วยมากที่สุดกับข้อความที่ให้มาทั้งหมด ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากกับข้อความที่ให้มาเป็นส่วนใหญ่ ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลางหรือไม่แน่ใจกับข้อความที่ให้มา ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ให้มาเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ได้มาทั้งหมด ให้ 1 คะแนน

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความยึดมั่นผูกพันในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Movement Correlation Coefficient) และสร้างสมการพยากรณ์ ความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครู จากตัวแปรองค์ประกอบของภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงทั้ง 5 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังนี้

5.1 กำหนดหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวพยากรณ์ และตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูต 2534 : 111)

ค่าระหว่าง ± 0.70 ถึง ± 1.00 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าระหว่าง ± 0.30 ถึง ± 0.69 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าต่ำกว่า ± 0.29 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

5.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใน โดยการสอบค่าที (t- test)

5.3 กำหนดหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

5.4 ทดสอบความมีนัยสัมพันธ์พหุคูณ โดยทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test)

5.5 กำหนดหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (b) ในรูปคะแนนดิบ

5.6 ทดสอบค่า F เพื่อทดสอบค่า b ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวว่าจะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่

5.7 หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

5.8 สร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบทั้งหมดที่ระดับ 0.05